

**Республика Татарстан
Сармановский муниципальный
район Каражай Сакловское
сельское поселение
423378 ул.Ленина д.100 с.Каражай
Саклово Телефон: 885559 4-92-18**

**Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Каражай
Саклау авыл жирлеге
423378 ,Каражай Саклау авылы, Ленин
ур.100 йорты Телефон: 885559 4-92-18**

ИНН 1636005581 КПП 163601001 ОГРН 1061687003070 ОКАТО 92253828000

РЕШЕНИЕ

КАРАР

14 сентябрь 2022 ел

№ 49

**«Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районның
«Каражай-Саклау авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр керту түрында»
Каражай-Саклау авыл жирлеге
Советы карары проекты хакында**

«Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту түрында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федеरаль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль түрында «Федеरаль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 11 июнендейге 170-ФЗ номерлы Федеरаль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр керту түрында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федеरаль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту түрында» 2022 елның 14 мартаңдагы 60-ФЗ номерлы Федеरаль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрында» 2004 елның 28 июлендейге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Каражай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Каражай-Саклау авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның “Каражай-Саклау авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту түрында” Сарман муниципаль районның Каражай-Саклау авыл жирлеге Советы карары проектын (1 нче күшымта) гавами тыңлауларга чыгарырга.
2. Түбәндәгеләрне расларга:
  - Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Каражай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль

берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советы карары проекты буенча граждандарның тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

- Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карапай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» карары проекты буенча гавами тыңлаулар үткәрү тәртибе (3 нче кушымта).

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карапай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советының түбәндәге составта карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеме төзергә:

- 1) Хосниева В.В. - төркем житәкчесе;
- 2) Ахметшина Д.М. - төркем әгъзасы;
- 3) Нуртдинова А.И. - төркем әгъзасы;
- 4) Сусин Р.Р. - төркем әгъзасы;
- 5) Шайдуллина Л.З. - төркем әгъзасы

4. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге» Уставына үзгәрешләр керту турында» карары проекты буенча халык алдында тыңлаулар уздырырга. 2022 елның 4 октябрендә 14.00 сәгатьтә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советының утырышлар залында (Карапай-Саклау авылы, Ленин ур., 100 йорт).

5. Эш төркеменә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карапай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» карары проекты буенча тәкъдимнәрне өйрәнергә һәм гомумиләштерергә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карапай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районның Карапай-Саклау авыл жирлеге Советы карары проекты буенча кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеменә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Карапай-Саклау авыл жирлеге
Советы рәисе

В.В.Хосниева

Сарман муниципаль районның
Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советы каарына 1 нче күшымта

РЕШЕНИЕ

КАРАР

№

**Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районның
«Карашай-Саклау авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр керту турында**

«Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2021 елның 30 апрелендәге 116-ФЗ номерлы Федераль законның 7 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле һәм муниципаль контроль турында «Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль законның 62 статьясы нигезендә, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына үзгәрешләр керту турында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору хакында» 28.06.2021 ел, № 228-ФЗ Федераль законның 2 статьясы, «Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2022 елның 14 мартандагы 60-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясы белән, «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләре» Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән, Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында" Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 78-80 ст. нигезендә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына күшымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.
2. Әлеге каарар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.
3. Гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.
4. Әлеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советы рәисе

В.В.Хосниева

Сарман муниципаль районның
Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советы каарына күшымта
2022 ел

**«Карашай-Саклау авыл жирлеге»
муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр**

7 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында «аларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүzlәрен «жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелүче хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру» сүzlәренә алмаштырырга;

17 статьяның 10 өлешен түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) Советның норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыруны, шул исәптән аны жирле үзидарә органының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру юлы белән яисә жирле үзидарә органының үз эшчәнлеге турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат» чeltәрендә (PRAVO.TATARSTAN.RU) яисә муниципаль берәмлек проектында «Дәүләт һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат белән тәэмин итү турында» 2009 елның 9 февралендәгө 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып танышуны күз алдында тотарга тиеш (алга таба әлеге статьяда - рәсми сайт), муниципаль берәмлек кешеләренең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышууга чыгарылган, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, үз исәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәэмин итә торган башка чараплар, кабул итегән каарларның нигезле булуын да кертеп, шул исәптән аларны рәсми сайтка урнаштыру юлы белән күрсәту мөмкинлеге.

Муниципаль берәмлек уставында һәм (яисә) Поселение Советының норматив хокукий актларында әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматны урнаштыру, муниципаль берәмлек кешеләренең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз исәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэмин итү, шулай ук рәсми сайтында мондый максатлары очен мәжбүри файдалану турындагы таләпләрне үтәп, гавами тыңлауларда муниципаль берәмлек халкының катнашуы очен «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы файдаланылырга мөмкин, әлеге статьяның максатлары очен файдалану тәртибе Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

3. 17 статьяның 3 өлешендәге 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәյн итәргә:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызынлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлекеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы каарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан тайпилуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы каарлар проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм мондый файдалануның башка төрен үзгәрту мәсьәләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганды һәм төзелеш корылмалары төзү турындагы кануннар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә»;

4. 18.1 статьяда:

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 10 пункт өстәргә:

«10) торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

б) 3 иче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы яисә сайлау хокукина ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнарның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин Сарман муниципаль районы чикләрендә жирлек составына керүче торак пункт территориясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

5. түбәндәге эчтәлекле 21.1 статья өстәргә:

«21.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуки бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәтибиे Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территорияндә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба -

проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнен минималь саны Жирлек Советының норматив хокукий акты белэн киметелергэ мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукий акты нигезендэ проект инициаторы булу хокуки шулай ук жирлек территорииясендэ эшчэнлек алыш баручы башка затларга да бирелергэ мөмкин.

3. Тикшерү актында түбэндэгэ мэгълумат булырга тиеш:

- 1) жирлектэ яисэ аның өлешендэ яшэүчелэр өчен өстенлекле эхэмияткэ ия проблемаларны тасвирау;
- 2) күрсэтелгэн проблеманы хэл иту буенча тэксдимнэрне нигезлэү;
- 3) инициатив проектны гамэлгэ ашыруның көтелгэн нэтижэсен (көтелгэн нэтижэлэрэн) тасвирау;
- 4) инициатив проектны гамэлгэ ашыруга кирэклэ чыгымнарның алдан исэплэве;
- 5) инициатив проектны гамэлгэ ашыруның планлаштырыла торган сроклары;
- 6) планлаштырыла торган (мөмкин) финанс, мөлкэт һэм мөлкэт турында белешмэлэр
- (яисэ) элеге проектны гамэлгэ ашыруда кызыксынучы затларның хезмэт катнашуу;
- 7) инициатив түлэүлэрнен планлаштырылган күләменнэн тыш, элеге акчаларны инициатив проектны гамэлгэ ашыруга куллану күздэ тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменэ күрсэти;
- 8) Поселение территорииясене яисэ аның чиклэрэндэ инициатив проект гамэлгэ ашырылачак өлешенэ Жирлек Советы карары белэн билгелэнгэн тэртип нигезендэ күрсэти;
- 9) Жирлек Советы карарында каралган башка белешмэлэр.

4. Башкарма комитетка кертелгэнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыельшинында яисэ конференциясендэ, шул исэптэн гражданнар территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру мәсьэлэлэрэе буенча жыельшинында яисэ конференциясендэ, инициатив проект турында фикер алышу, аның халык мэнфэгатьлэрэн туры килүен билгелэү максатыннан каралырга тиеш.

Инициатив проектны гамэлгэ ашыруның максатчанлыгы, шулай ук гражданнар жыены, жыельши яисэ конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карап кабул иту. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыельшта яки гражданнарның бер конференциясендэ берничэ инициативалы проект каралырга мөмкин.

Жирлек Советы карары белэн шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыюююлар белэн инициатив проектка ярдэм иту мәсьэлэсөе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамэлгэ керткэндэ проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыельши яисэ конференциясе беркетмэсэн, гражданнарның сораштыру нэтижэлэрэн һэм (яисэ) гражданнарның инициатив проектка Поселение халкы яисэ аның өлеше тарафыннан ярдэм күрсэтиуне раслый торган имзалар көгөвүлэрен тагалар.

5. Инициатив проектны муниципаль берэмлекнең башкарма комитетына керту турындағы мәгълүмат Жирлек жирлегенең ресми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә инициатив проект жирле администрацияға кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халықка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлеменде құрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары хакында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срогын құрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителе. Үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Құрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, құрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районның ресми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пункттында құрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пункттының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафынан кертелгән көннән алыш 30 көн эчендә һичшикsez каралырга тиеш. Муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге караптарның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстенде эшләүне жирле бюджет турындағы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзу һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындағы карапга үзгәрешләр керту) тиешле максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен құрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

7. Жирлек башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектны Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлықа кильмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle ҹаралар күләмендә жирле бюджет ҹаралары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты хокуклы, ә әлеге статьяның 7 өлешендеге 5 пунктында караптак проектининициаторларына бергеләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә тиеш,

9. Инициатив проектларны күрсәту, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру тәртибе Жирлек Советының (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыененың) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлекнең башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвиirlап, башкарма комитет жирлеге конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәру коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянен) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин итепергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, Жирлек территориясендә гражданнар жыены, жыельши яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш.

Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары түрүнде Жирлек Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланған көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттеринде күрсәтелгән мәгълүмат абыл торак пункттеринде старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

6. 25 статьяның 5 пунктындагы 7 пунктчасының 3 абзацында «, акцияләр» сүзен төшереп калдырырга;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пунктын түбәндәгө редакциядә бирергә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә, Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә дайими яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә бүтән документ булу;»;

7. 55.1 статьяның 1 өлешендәге 2 пунктын түбәндәгө редакциядә бирергә:

«8) Россия Федерациясе гражданлыгы яисә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәүгә хокукны раслаучы бүтән документ яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы дигән чит ил гражданы яисә Россия Федерациясе халықара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы территориясендә дайими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы булу хокукы, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;»;

9. 43 статьяда:

1 өлешнең 7 пунктындагы 3 абзацында «аларның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру» сүzlәрен «Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү предметы булган төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен үтәү» сүzlәренә алмаштырырга;

4.4. 12 өлешнең өченче абзацын түбәндәгө редакциядә бирергә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Поселения территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм

күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалиларның файдалана алын тәэмин итү таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

б) З ичә өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль тәрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

10. 44 статьяның 2 пунктындагы 2 пунктчада «(вәкиллекле) дәүләт хакимиите органында» сүзләрен «органга» сүзенә алмаштырырга;

11. Түбәндәге эчтәлекле 46.1 статья өстәргә:

«46.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәэмин итү

1. Элеге Уставның 21.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында Татарстан Республикасы бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алыш, төzelә торган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турындагы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарын, индивидуаль эшкуарларның һәм төzelгән юридик затларның акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган

инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, курсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе поселок Советы карары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи гражданнар жыены карары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый һәм (яисә) хезмәт катнашуы рәвешендә дә тәэмин итelerгә мөмкин.».

58 статьяда:

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«3. Башка муниципаль берәмлекләрнең эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен яңа таләпләр билгели торган яисә муниципаль норматив хокукий актларда элек каралган мәжбүри таләпләрне үзгәртә торган муниципаль хокукий актлары проектлары, инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен бурычлар, жирле үзидарә органнары үткәрә торган жайга салу йогынтысын Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә бәяләнергә мөмкин, моңа түбәндәгеләр керми:»

б) 3 өлешнең 5 абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Муниципаль норматив хокукий актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен артык бурычлар, тыюлар һәм чикләүләр кертә торган яисә аларны кертугә этәрә торган нигезләмәләрне, шулай ук эшкуарлык һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектларының һәм жирле бюджетларның нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында уздырыла»;

13. 70 статьяда:

7 өлешнең 2 абзацына түбәндәге эчтәлекле яңа абзац өстәргә:

«- Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;»;

өченче - жиденче абзацларны тиешенчә дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарга;

б) 3 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«10. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең булекләре, булекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) йә чыгым төрләренең булекләре, булекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең

төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарың максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, муниципаль Советның хокукий актында билгеләнгән очракларда бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) чираттагы финанс елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган чыгымнарны исәпкә алмыйча) расланган (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган чыгымнарын гомуми күләмнән кимендә 5 процента күләмендә); чираттагы финанс елына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары (чираттагы финанс елы һәм план чоры);

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килүче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге курсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттан тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Поселение Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.».

14. 72 статьяның 1 өлешендә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

15. 80 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлек уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Жирлек Советы каары аларны дәүләт теркәвенә алганнан соң рәсми басылып

чыгарга (халыкка житкерелергэ) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң әлеге Устав нигезендә, шулай ук әлеге Устав нигезендә «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чөлтәрендә «Татарстан Республикасы хокукий мәгълуматының рәсми порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм шулай ук Россия Юстиция министрлыгының «Россия Федерациясендә норматив хокукий актлар» порталында (<http://pravo-minjust>) урнаштыру юлы белән үз көченә керә. Жирлек башлыгы муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәндә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү турында Жирлек Уставы, муниципаль хокукий акт турында белешмәләр кертү хакында хәбәрнамә кергән көннән алыш жиде көн эчендә әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Поселение Советы карапын «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү хакында.».

Сарман муниципаль районның
Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советы каарына
2 нче күшымта

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү түрында» Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы каары проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе һәм гражданнар аның буенча фикер алышуда катнашу

1. “Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның “Карашай-Саклау авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү түрында” Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы каары проектына тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советына түбәндәгә адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы, Карашай-Саклау авылы, Ленин ур., 100 йорт.

Тәкъдимнәр эш көннәрендә махсус жиһазландырылган мәгълумат стендларда халыкка житкерелгәннән соң 30 көн эчендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

2. Чыгыш хокуку белән гавами тыңлауларда катнашу өчен заявкалар түбәндәгә адрес буенча бирелә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы,

Карашай-Саклау ав., Ленин ур., 100 йорт, шәхсән яки почта аша (конвертта "Устава түрында фикер алышу")

Гаризалар гавами тыңлаулар үткәрү датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча эш көннәрендә 08:00 сәгатьтән 16:00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

Сарман муниципаль районның
Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советы каарына
З нче күшымта

**Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге
Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның
«Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа
редакциядә кабул итү турында» каары проекты буенча гавами
тыңлаулар уздыру**

1. «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итү турында» Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы каары проекты буенча гавами тыңлаулар (алга таба - гавами тыңлаулар) Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның «Карашай-Саклау авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 17 статьясы нигезендә уздырыла

2. Үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен гавами тыңлауларда катнашучылар булып жирлек халкы тора, алар гавами тыңлаулар уздыру датасына кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар тапшырганнар.

Гавами тыңлауларда халык алдында чыгыш ясау хокукиннан башка шәһәрнең барлык кызыксынган кешеләре катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркәү гавами тыңлаулар башланганчы 30 минут кала башлана.

5. Гавами тыңлауларында рәислек итүче булып авыл жирлеге башлыгы тора.

Гавами тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул анда катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, ачык тыңлаулар үткәрү тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрне, рекомендацияләрне исәпкә алу өчен, рәис тәкъдиме буенча, житәкчे һәм секретариатның ике эгъзасы составында гавами тыңлаулар секретариаты сайлана.

8. Төп нотык белән Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы депутаты, ул Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Карашай-Саклау авыл жирлеге Советы каары белән вәкаләтле.

9. Чыгыш хокуки белән гавами тыңлауларда катнашучылар гариза бириү вакытына бәйле рәвештә чиратлылык тәртибендә үз тәкъдимнәрен аргументацияләү өчен чакырыла.

10. Гавами тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары 5 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел.

Гавами катнашучылар чыгыш ясаганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүченең рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

12. Гавами тыңлауларда катнашучылар гавами тыңлаулар барышына тыкшынырга, аларны тұктатырға һәм аларны үткөрүгә комачауларга хокуклы түгел.

13. Гавами тыңлаулар уздырганда тәртип саклау гавами тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора.

14. Гавами тыңлаулар уздыру тәртибенде катнашучылар бозылган очракта, рәис аларны утырыш залыннан алуны таләп итәргә хокуклы.

Чыгышлардан соң рәислек итүче, кирәк булғанда, гавами тыңлаулар барышында әйтегендегі тәкъдимнәрне, искәрмәләрне ачыклау өчен, ачық тыңлаулар секретариаты житәкчесенә сүз бирә ала.

16. Гавами тыңлауларда катнашучыларның барлық искәрмәләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма рәвештә тапшырыла һәм гавами тыңлаулар беркетмәсендө күшүп бирелә. Гавами тыңлаулар беркетмәсендө Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының Карапай-Саклау авыл жирлеге Советы рәисе имза сала һәм анда саклана.

17. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә эшче төркем тарафыннан әзерләнә.

18. Гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә халыкка игълан ителергә тиеш.

19. Гавами тыңлаулар уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэмин иту Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районнының Карапай-Саклау авыл жирлеге Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.